

Marcelina Hramitko

OPINIA PRAWNA Z ZAKRESU PRAWA PRACY

Przedmiotem niniejszej opinii jest odpowiedź na pytanie- czy w związku z przepisem art. 209¹ § 1 pkt 2b k.p. nakładającego na pracodawcę obowiązek wyznaczenia pracowników do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników, wyznaczeni pracownicy:

1. **Powinni posiadać certyfikat przeszkolenia w powyższym temacie?**
2. **Czy w aktach osobowych pracownika, powinna znajdować się informacja/ oświadczenie pracownika dotyczące wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników?**

Ad 1. Pracownicy wyznaczeni do wykonywania zadań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników **nie muszą posiadać stosownych certyfikatów potwierdzających kwalifikacje w zakresie ochrony przeciwpożarowej**. Do wykonywania tych czynności wystarczy dokument potwierdzający **ukończenie okresowego szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy**, przeprowadzonego przez uprawniony podmiot.

Ad 2. Informacja/ oświadczenie pracownika dotyczące wykonywanych działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników nie jest wymagane w aktach osobowych pracownika.

Uzasadnienie

Nowelizacja kodeksu pracy wprowadzona ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy (Dz. U. Nr 223, poz. 1460) nałożyła na pracodawców m.in obowiązek wyznaczenia pracowników do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników (art. 209¹ § 1 pkt 2 k.p.). Nowa regulacja była konsekwencją implementacji postanowień art. 8 i 10 dyrektywy Rady nr 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (Dz. Urz. UE L 183 z 29.06.1989, s. 1).

1. Certyfikat przeszkolenia pracownika w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji.

Przy analizie przepisu art. 209¹ pkt.2 b k.p warto odnieść się do jego wykładni historycznej. Otóż, dzięki obecnemu brzmieniu tego artykułu, wystarczające jest posiadanie jedynie aktualnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia bhp w ramach którego omawiana jest problematyka z zakresu zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników. **Szkolenie to, musi być** przeprowadzone przez uprawniony podmiot, zgodnie z przepisami **rozporządzenia Ministerstwa Gospodarki i Pracy z 27.07.2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy** (Dz. U. Nr 180, poz. 1860). Jednakże przepis art. 209¹ pkt.2 b k.p w swym pierwotnym brzmieniu stanowił, że czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji pracowników miały być dokonywane w sposób zgodny z przepisami o ochronie przeciwpożarowej. To swoiste odwołanie do przepisów o ochronie przeciwpożarowej uzasadniało twierdzenie, iż w celu sprawowania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji pracowników, wyznaczeni do nich pracownicy powinni zdobyć szczególne kwalifikacje w tym przedmiocie, a co za tym idzie przechodzić specjalistyczne szkolenia prowadzone przez komendy wojewódzkie i ośrodki szkoleniowe Państwowej Straży Pożarnej.

Owe odesłanie do przepisów o ochronie przeciwpożarowej obowiązywało od 18 stycznia do 4 sierpnia 2009 r. Potrzeba ukończenia specjalistycznych szkoleń została usunięta dzięki ustawie z 7 maja 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy (Dz. U. Nr 115, poz. 958). Otóż przy nowelizacji omawianego aktu normatywnego zastosowano zabieg polegający na zastąpieniu sformułowania „wykonywania czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji pracowników” fragmentem w brzmieniu „wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników”. Zlikwidowano też odesłanie do przepisów o ochronie przeciwpożarowej, a co za tym idzie nie trzeba już sięgać do ustawy z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia.

W związku z powyższym obecnie, w celu uzyskania kwalifikacji do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników wystarczy by pracownik ukończył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w myśl art. 2373 § 2 Kodeksu pracy, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy. W ramach wspomnianego szkolenia bhp zarówno wstępnego, jak również okresowego poruszana jest właśnie m.in problematyka podstawowych zasad ochrony przeciwpożarowej. Warty nadmienia jest również fakt, że posiadanie certyfi-

katu ukończeniu komercyjnego kursu z zakresu ochrony przeciwpożarowej nie zwalnia z obowiązku odbycia szkoleń bhp.

2. Informacja/ oświadczenie pracownika dotyczące wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników w aktach osobowych pracownika.

Pracodawca korzystając ze swoich uprawnień kierowniczych wyznacza osobę spośród swoich pracowników, która będzie miała za zadanie wykonywanie działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników. Decyzja ta jest jednostronna- zależna tylko od woli pracodawcy, a więc nie wymaga zgody pracownika. Nie wymaga również stosowania porozumienia, czy wypowiedzenia zmieniającego, ani dokonywania zmian treści umowy o pracę wyznaczonego pracownika. Jednak należy pamiętać, że pracownik wyznaczony do omawianej funkcji, powinien posiadać dokument potwierdzający **ukończenie szkolenia w zakresie bhp**, który należy załączyć do akt osobowych.

Reasumując- jedyną „informacją” rozumianą w ścisłym sensie do której zobowiązują pracodawcę przepisy prawa w omawianym zakresie, jest obowiązek przekazania całej załodze prowadzonego przez siebie przedsiębiorstwa informacji o pracowniku wyznaczonym do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników. Przy czym jak wskazuje przepis art. 207¹ § 2 k.p. należy przez to rozumieć: podanie imienia i nazwiska, miejsce wykonywania pracy, numeru telefonu służbowego lub innego środka komunikacji elektronicznej do wyznaczonego pracownika. Sposób przekazania informacji nie jest ściśle określony. A zatem może on mieć postać zarówno indywidualnego, jak i zbiorowego komunikatu. Pracodawca powinien pamiętać o pisemnym potwierdzeniu od każdego pracownika przekazania wspomnianej wiadomości.